

บทเรียน QA Monthly Talk ครั้งที่ 26

เรื่อง “Workshop: How to deal with difficult students By Satir model”

วันพฤหัสบดี-ศุกร์ ที่ 21-22 สิงหาคม 2568 เวลา 08:30 - 16:30 น. และวันเสาร์ ที่ 23 สิงหาคม 2568
เวลา 08:30 - 12:00 น. ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 7

วิทยากร

1. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์พิชัย อธิฐานสกุล คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
2. นายแพทย์ฐากร กาญจนภาค โรงพยาบาลหาดใหญ่

เป้าหมายหลักของการเรียนรู้ (Meta goal)

การนำ Satir Model มาใช้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพภายในของทั้งอาจารย์และนักศึกษาใน 4 ด้านหลัก คือ:

1. **More self-esteem higher:** การมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น
2. **More responsible:** การมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
3. **Better choice maker:** การสามารถเป็นผู้ตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น
4. **More congruence:** การมีความสอดคล้องกลมเกลียวภายในตนเอง

องค์ประกอบความสัมพันธ์และการสื่อสาร (The Satir Triad)

หัวใจสำคัญของแนวคิด Virginia Satir คือการสร้างสมดุลใน 3 ส่วนของการสื่อสาร ได้แก่:

1. **Self (ตนเอง):** การตระหนักรู้ในตนเอง
2. **Other (ผู้อื่น):** การใส่ใจและเข้าใจผู้อื่น
3. **Context (บริบท):** การคำนึงถึงสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม

สูตรแห่งความทุกข์: $Suffering = Pain \times Resistance$ (ความทุกข์เกิดจากความเจ็บปวดคูณด้วยแรงต้านทาน หรือการไม่ยอมรับความจริง)

การสำรวจภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Metaphor)

พฤติกรรม (Behavior) ที่แสดงออกภายนอกเป็นเพียงยอดภูเขาน้ำแข็ง แต่ลึกลงไปภายใต้น้ำมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำนั้น ได้แก่:

1. **Feelings:** ความรู้สึกที่เกิดขึ้น (เช่น โกรธ, เสียใจ, กังวล)
2. **Feelings about Feelings (FaF):** ความรู้สึกต่อความรู้สึก (เช่น รู้สึกผิดที่ตัวเองโกรธ)
3. **Perceptions:** มุมมอง ความเชื่อ ความคิด หรือการตีความต่อเหตุการณ์
4. **Expectations:** ความคาดหวังที่มีต่อตนเองและผู้อื่น
5. **Yearnings:** ความปรารถนาส่วนลึกที่เป็นความต้องการพื้นฐาน (เช่น การยอมรับ, ความรัก, ความปลอดภัย, อิสระ)
6. **Self / Life Energy:** พลังชีวิตและทรัพยากรภายในที่มีอยู่ (เช่น ความรัก, ความเมตตา, ความมั่นใจ)

รูปแบบการสื่อสารเพื่อการเอาตัวรอด (Survival Coping Stance)

ในสถานการณ์ที่ยากลำบากหรือมีความกดดัน มนุษย์มักใช้รูปแบบการสื่อสาร 4 ประเภทเพื่อปกป้องตนเอง:

1. **Blaming (กล่าวโทษ):** เน้นตนเองและบริบท แต่ละเลยความรู้สึกผู้อื่น
2. **Placating (ยอมตาม):** เน้นผู้อื่นและบริบท แต่ละเลยความรู้สึกตนเอง
3. **Superreasonable (จอมหาเหตุผล):** เน้นบริบทและหลักการ แต่ละเลยความรู้สึกทั้งตนเองและผู้อื่น
4. **Irrelevant (เฉไฉ):** ละเลยทั้งตนเอง ผู้อื่น และบริบท เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ตรงหน้า

แนวทางการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับ Advisor

1. **Self-awareness:** การเท่าทันความรู้สึกตนเอง และจัดการอารมณ์ตนเองได้ดีขึ้น
2. **Deep Listening:** การฟังเพื่อเชื่อมโยงกับ "โลกส่วนตัว" ของนักศึกษา รับรู้ถึงความรู้สึกและตัวตนที่ซ่อนอยู่ภายใต้ยอดภูเขาน้ำแข็ง
3. **Congruent Communication:** ฝึกสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาและสอดคล้องกับความรู้สึก โดยยังคงให้ความสำคัญกับทั้งตนเอง ผู้อื่น และบริบทอย่างสมดุล

ผู้บันทึกบทเรียน นางสาวพลอยชมพู ณ ปานแก้ว หน่วยยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร
ผู้ตรวจทานบทเรียน นางสาวกนกวรรณ สุวรรณรัตน์ หน่วยยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร